

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ

УДК 001.32(477):02-05:37.018.45

Цитування:

Клименко О. З., Сокур О. Л. Дистанційне навчання бібліотечних працівників Національної академії наук України: теоретико-методологічні засади. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2022. № 2. С. 87–92.

Klymenko O., Sokur O. (2022). Distance learning of library employees of the National academy of sciences of Ukraine: theoretical and methodological principles. *Library Science. Record Studies. Informology*, 2, 87–92 [in Ukrainian].

Клименко Оксана Зіновіївна,

кандидатка історичних наук, доцентка,
завідувачка відділу наукових видань
Національної бібліотеки України
імені В. І. Вернадського
<https://orcid.org/0000-0003-4821-8503>
klimenko_oz@ukr.net

Сокур Олена Леонідівна,

кандидатка наук із соціальних комунікацій,
завідувачка відділу науково-методичної роботи
Національної бібліотеки України
імені В. І. Вернадського
<https://orcid.org/0000-0001-9861-3283>
sokurolo@ukr.net

**ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ БІБЛІОТЕЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ**

*Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методологічних засад дистанційного навчання як складника системи підвищення кваліфікації бібліотечних працівників наукових установ Національної академії наук України. **Методологічну основу** статті становили формально-логічний та соціально-комунікаційний підходи; методи аналізу і синтезу, когнітивний та метод узагальнення, що уможливило достеменно реалізувати мету дослідження. **Наукова новизна полягає** в обґрунтуванні теоретико-методологічних засад дистанційного навчання бібліотечних працівників наукових установ Національної академії наук України. Запропоновано авторське визначення поняття «дистанційне навчання бібліотечних працівників». **Висновки.** Чільними принципами дистанційного навчання бібліотечних працівників мережі Національної академії наук України визначено такі: досягнення результату; розвиток на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; системність інноваційного розвитку; спадковість та дотримання традицій; креативність; стимулювання міжособистісного спілкування. Дистанційне навчання бібліотечних працівників – це форма навчання з метою опанування новими фаховими знаннями, засвоєння інноваційних професійних компетенцій, підвищення інтелектуального рівня, розвитку творчих здібностей та розкриття пізнавального потенціалу, що сприяє підвищенню ефективності роботи в різних, зокрема й несприятливих, умовах зовнішніх впливів, із використанням комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивну взаємодію учасників за допомогою різних навчальних заходів (семінар, лекція, вебінар, курс, консультація тощо). Важливими для підвищення професійної кваліфікації є галузеві вебінари, які проводять практики бібліотечної справи як національних, так і обласних бібліотек.*

Ключові слова: дистанційне навчання, підвищення кваліфікації, бібліотечний працівник, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Національна академія наук України.

Klymenko Oksana,

Candidate of Historical Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Science Publications,
V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine

Sokur Olena,

Candidate of Social Communications,
Head of the Department Of Scientific And Methodical Affairs,
V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine

DISTANCE LEARNING OF LIBRARY EMPLOYEES OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL PRINCIPLES

The purpose of the article is to substantiate the theoretical and methodological principles of distance learning as a component of the system of professional development of library workers of scientific institutions of the National Academy of Sciences of Ukraine. The methodology of the article was formal-logical and social-communicative approaches; methods of analysis and synthesis, cognitive and generalization method, which have allowed to accurately realize the purpose of the study. Scientific novelty is the substantiation of the theoretical and methodological principles of distance learning of employees of scientific institutions of the National Academy of Sciences of Ukraine. The author's definition of the term «distance learning of librarians» is offered. Conclusions. Distance learning of librarians of the National Academy of Sciences of Ukraine is a form of learning to acquire new professional knowledge, learn innovative professional competencies, increase intellectual level, develop creative abilities and reveal cognitive potential using computer and telecommunications technologies that provide interactive interaction of participants through various educational activities. (seminar, lecture, webinar, course, consultation, etc.). Important for professional development are industry webinars, which conduct library practices of both national and regional libraries. Distance education of librarians is a form of education aimed at acquiring new professional knowledge, mastering innovative professional competencies, increasing intellectual level, developing creative abilities and revealing cognitive potential using computer and telecommunication technologies that ensure interactive interaction of participants through various educational activities (seminar, lecture, webinar, course, consultation, etc.). Industry webinars, which are conducted by librarians of both national and regional libraries, are important for improving professional qualifications.

Keywords: distance learning, advanced training, librarian, V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine, National Academy of Sciences of Ukraine.

Актуальність теми дослідження. Постійно зацентрована пильна увага зарубіжних та вітчизняних теоретиків і практиків бібліотечної справи на важливості підвищення кваліфікації бібліотечних працівників як визначального фактора професійної діяльності задля набуття нових навичок та опанування фаховими знаннями акумулює чільні тенденції в бібліотечно-інформаційній сфері, коли відбувається становлення динамічних, стрімких цивілізаційних вимірів [6] та актуалізує обрану тему запропонованого дослідження.

Дистанційне навчання сьогодні науковці розглядають як окрему форму організації освіти, коли учасники віддалені один від одного в просторі та часі, але можуть підтримувати діалог за допомогою сучасних засобів комунікації. Дистанційне навчання орієнтоване на впровадження принципово відмінних від традиційних моделей навчання, що передбачає проведення конференцій, семінарів, вебінарів, тренінгів тощо за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ).

Теоретико-методологічні засади дистанційного навчання бібліотечних працівників мережі

наукових установ Національної академії наук України (НАН України) є концептуальним науково-методичним й організаційно-управлінським підґрунтям для освіти вітчизняних бібліотекарів. Накопичений досвід Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (НБУВ) як методичного центру для мережі НАН України може бути адаптованим для бібліотек інших систем і відомств в умовах несприятливих зовнішніх впливів.

Метою дослідження є обґрунтування базових засад дистанційного навчання бібліотечних працівників наукових установ Національної академії наук України як складника системи підвищення кваліфікації.

Аналіз досліджень і публікацій. Вперше питання підготовки та перепідготовки бібліотекарів і наукових працівників у галузі бібліотекознавства, книгознавства та бібліографознавства було порушене на сторінках бібліотечної періодики Всенародної бібліотеки при Українській академії наук (нині Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, НБУВ). У публікаціях В. Іваницького акцентовано на важливості підготовки

кадрів вищої кваліфікації для бібліотекознавчих та книгознавчих досліджень у наукових бібліотеках України, визначено першочергові завдання розбудови цієї роботи. Подано розроблене Положення про аспірантуру в галузі бібліотекознавства та книгознавства [1; 2]. У публікації О. Карпінської та Д. Балики наголошено на підвищенні уваги до підготовки фахівців для бібліотек усіх видів і типів та підкреслено необхідність поглиблювати їхні професійні знання [4]. В. Козловський представив першочергові заходи з організації бібліотечного апарату, зокрема підготовки кваліфікованого персоналу, особливо того, що виконує основні бібліотечні процеси [8]. Автором розроблено та подано план роботи дворічних бібліотечних курсів у Києві та план роботи спеціальних курсів, які організувала Всенародна бібліотека України.

Вперше функціонування та організацію системи підвищення кваліфікації бібліотечних працівників у незалежній Україні представлено в дисертації І. Шевченко 1998 року [12]. У дослідженні було охарактеризовано специфіку діяльності системи підвищення кваліфікації бібліотечних працівників на загальнодержавному, обласному, районному (міському) та внутрішньобібліотечному рівнях.

Авторське трактування бібліотечної освіти представлено В. Ільганаєвою [3]. У дослідженнях О. Клименко й О. Сокур акцентовано на важливості підвищення кваліфікації бібліотечних працівників бібліотечної мережі НАН України як визначального фактора професійної діяльності задля набуття нових навичок та опанування фаховими знаннями, акумулювання чільних тенденцій у бібліотечно-інформаційній сфері, коли відбувають стрімкі цивілізаційні зміни [7–9]. Переваги запровадження комплексної системи підвищення кваліфікації бібліотекарів задля масштабних перетворень у бібліотечній мережі НАН України окреслили А. Свобода та Н. Смаглова [11].

Отже, питання особливостей становлення, історії організації бібліотечної освіти та підвищення кваліфікації бібліотекарів періодично висвітлювали на сторінках фахових видань. Вивчення специфіки функціонування дистанційного навчання бібліотечних працівників наукових установ Національної академії наук України як складника системи підвищення кваліфікації в сучасних умовах (цифровізація, карантинні обмеження, воєнний стан в Україні) набуває особливої актуальності.

Виклад основного матеріалу. Згідно з Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти [9] (наказ Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 № 1115), «дистанційне навчання – організація з освітнього процесу (за дистанційною формою здобуття

освіти або шляхом використання технологій дистанційного навчання в різних формах здобуття освіти) в умовах віддаленості один від одного його учасників та їх, як правило, опосередкованої взаємодії в освітньому середовищі, яке функціонує на базі сучасних освітніх, інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій». У Положенні про професійне навчання кадрів на виробництві [10] (наказ Міністерства праці та соціальної політики України та Міністерства освіти і науки України від 26.03.2001 № 127/151) регламентовано, що «підвищення кваліфікації керівних працівників та фахівців проводиться для вдосконалення знань, умінь та навичок за наявною спеціальністю, оволодіння функціональними обов'язками, основами менеджменту, маркетингу, вдосконалення навичок управління сучасним виробництвом, раціональної та ефективної організації праці тощо».

Отже, ми трактуємо поняття «дистанційне навчання бібліотечних працівників» як форму навчання з метою опанування новими фаховими знаннями, засвоєння інноваційних професійних компетенцій, підвищення інтелектуального рівня, розвитку творчих здібностей та розкриття пізнавального потенціалу, що сприяє підвищенню ефективності роботи в різних (зокрема й несприятливих) умовах зовнішніх впливів, із використанням комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивну взаємодію учасників за допомогою різних навчальних заходів (семінари, лекції, вебінари, курси, консультації тощо).

Навчання упродовж усього життя – сьогодні це не просто світовий тренд, а невід'ємний процес росту освітнього потенціалу особистості, головним рушієм якого є вона сама. Онлайн-навчання все більше набуває популярності, знайти курс в мережі можна майже на будь-яку тематику, у трендах – невеликі практичні курси з опанування тих чи інших навичок, які допомагають швидко зорієнтуватися в питанні. Також така форма навчання дає змогу систематизувати набутий досвід, вдосконалити свої навички, є внутрішнім мотиватором для розуміння важливості знань, відчуття приналежності до професійної спільноти.

Карантин, який було запроваджено в Україні з березня 2020 року для запобігання поширенню інфекційного захворювання, викликаного коронавірусною інфекцією COVID-19, змусив переорієнтувати систему підвищення кваліфікації бібліотечних працівників наукових установ НАН України на новий формат – дистанційний, тим самим започаткувавши практичні кроки до формування нових інформаційно-комунікаційних компетентностей фахівців мережі. Головним методичним центром для всієї мережі НАН України, яка сьогодні охоплює 95 бібліотек наукових установ, є

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.

Чільними принципами дистанційного навчання бібліотечних працівників мережі Національної академії наук України визначено такі: досягнення результату; розвиток на основі сучасних ІКТ; системність інноваційного розвитку; спадковість та дотримання традицій; креативність; стимулювання міжособистісного спілкування.

Наголосимо, що бібліотеки наукових установ НАН України, головним в інформаційно-комунікаційній діяльності яких є клієнтоорієнтованість, поєднують традиційні й інноваційні форми обслуговування, задовольняють інформаційні потреби користувачів-науковців, забезпечуючи доступ до документних фондів, локальних і мережевих ресурсів та сервісів, організованих за допомогою автоматизованих бібліотечно-інформаційних систем.

Дієвим інструментом інтегративної самоосвіти бібліотечних працівників є активна участь у заходах підвищення кваліфікації як гарантії перманентного переходу від нижнього рівня професійного зростання до вищого. Нині перед бібліотечними працівниками постає питання: де і як набуті необхідні для роботи знання. Найактуальнішою потребою для бібліотечних працівників наукових установ НАН України досі залишається оволодіння інформаційно-комунікаційними технологіями та навичками їх застосування в професійній діяльності.

Концептуальними засадами організації дистанційного навчання бібліотечних працівників мережі НАН України, на наше переконання, є:

- трансформація організації в системі наукових комунікацій;
- використання сучасних засобів ІКТ;
- запровадження на основі ІКТ новітніх способів обслуговування користувачів;
- модифікація професійних цінностей та свідомості бібліотечного співтовариства;
- еволюція місії, соціальних функцій і внутрішньої моделі бібліотеки;
- багатоаспектне розширення функціонально-змістовного діапазону бібліотечної діяльності [6].

Усі заходи підвищення кваліфікації бібліотечних працівників наукових установ НАН України у 2020–2021 роках були проведені в режимі онлайн та змішаному форматі: консультування, інформування, анкетування, семінари, лекційне заняття, конференції.

Від самого початку карантинних обмежень було налагоджено індивідуальні консультації фахівців бібліотек наукових установ НАН України, що відбувалися в телефонному режимі, за допомогою е-пошти та створеної групи в популярному месенджері (облік і збереження фондів, передплата, надання доступу до зарубіжних баз даних,

виставкова робота, правові питання тощо). Регулярно здійснювалося колективне інформування, зокрема щодо актуальних нормативно-правових актів та оновленого режиму роботи, функціонування безкоштовних платформ із підвищення фахових компетенцій, конкурсу серед бібліотек із наповнення україномовного розділу Вікіпедії матеріалами про об'єкти культурної спадщини українських етнічних територій тощо.

Для з'ясування стану функціонування бібліотек наукових установ НАН України у складний для країни й світу рік було проведено анкетування, що дало об'єктивне уявлення про роботу мережі та допомогло спланувати заходи з підвищення кваліфікації на 2021 рік і засвідчило, з одного боку, мобільність методичної роботи НБУВ щодо координації діяльності мережі, а з іншого – сприяло оперативній адаптації функціонування мережі у віддаленому режимі. Зокрема, питання стосувалися режиму роботи бібліотеки упродовж року та форм обслуговування користувачів, кількості надходжень та обсягів виконаних робіт з упорядкування фондів, проходження атестації в науковій установі, участі в бібліотечних та наукових заходах тощо.

Серед заходів НБУВ для співробітників наукових установ НАН України 2020 року варто виокремити семінари «Профіль установи у Web of Science: функції, можливості, створення, корегування» (лютий) і «Бібліотека наукової установи: підсумки, завдання та пріоритети діяльності», який вперше пройшов у форматі онлайн-зустрічі на платформі Zoom. Завдяки формату онлайн-семінару вперше зустрілися бібліотекарі наукових установ НАН України Києва, Харкова та Львова.

Упровадження в бібліотеках НАН України новітніх інформаційних технологій суттєво вплинуло на функціонально-змістовий діапазон їхньої бібліотечно-інформаційної діяльності. З появою електронних видань, активним використанням сучасних ІКТ змінилася внутрішня модель бібліотеки й бібліотечної практики. Широкомасштабне виробництво цифрової інформації та величезна кількість джерел, котрі існують тільки в електронному вигляді, створюють середовище, у якому бібліотеки не лише успішно опановують і використовують інформаційні та технологічні ресурси інтернету, а, насамперед, заявляють про себе, надаючи суспільству інформацію про свої фонди, послуги й сервіси в мережевому просторі [7].

Важливими подіями в межах дистанційного навчання бібліотечних працівників наукових установ Національної академії наук України, які реалізувала Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського 2021 року, були п'ять науково-комунікативних заходів: тематичний семінар «Сучасні тенденції виставкової діяльності бібліотек

наукових установ Національної академії наук України» (2 березня), семінар «Сучасна предметна каталогізація в наукових бібліотеках: теоретичні і практичні аспекти» (6 квітня), оглядова лекція про безкоштовні навчальні курси і науково-комунікативні події, які запланували провідні наукові бібліотеки України на 2021 рік (22 квітня), тематичний семінар «Електронна виставка – нові можливості в цифрову епоху» (16 червня), науково-методичний семінар «Взаємодія академічних бібліотек в умовах розвитку системи електронної комунікації: завдання та основні напрями діяльності» (14 грудня).

Тематика занять дистанційного навчання бібліотечних працівників наукових установ НАН України визначена ключовими проблемами мережі в умовах цифровізації: створення тематичних електронних баз даних, робота з фондом, популяризація здобутків української науки у світі через підготовку бібліографічних покажчиків та електронних виставок, що є орієнтиром подальшої розбудови системи підвищення кваліфікації співробітників бібліотек наукових установ НАН України [5].

Наукова новизна полягає в обґрунтуванні теоретико-методологічних засад дистанційного навчання бібліотечних працівників наукових

установ Національної академії наук України. Запропоновано авторське визначення поняття «дистанційне навчання бібліотечних працівників».

Висновки. Чільними принципами дистанційного навчання бібліотечних працівників мережі Національної академії наук України визначено такі: досягнення результату; розвиток на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; системність інноваційного розвитку; спадковість та дотримання традицій; креативність; стимулювання міжособистісного спілкування. Дистанційне навчання бібліотечних працівників – це форма навчання з метою опанування новими фаховими знаннями, засвоєння інноваційних професійних компетенцій, підвищення інтелектуального рівня, розвитку творчих здібностей та розкриття пізнавального потенціалу, що сприяє підвищенню ефективності роботи в різних (зокрема й несприятливих) умовах зовнішніх впливів, з використанням комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивну взаємодію учасників за допомогою різних навчальних заходів (семінар, лекція, вебінар, курс, консультація тощо). Важливими для підвищення професійної кваліфікації є галузеві вебінари, які проводять практики бібліотечної справи як національних, так і обласних бібліотек.

Список використаних джерел

1. Іваницький В. Ф. Науково-дослідча праця в галузі книгознавства та бібліотекознавства в зв'язку з підготуванням бібліотекарів та встановленням аспірантури при наукових бібліотеках. *Бібліотечний збірник*. 1926. Ч. 1. С. 29–39.
2. Іваницький В. Ф. Підготування наукових бібліотекарів і взагалі наукових робітників у галузі бібліотекознавства та бібліографії. *Бібліотечний збірник*. 1927. Ч. 2. С. 93–105.
3. Ільганаєва В. О. Бібліотечна освіта: нова парадигма розвитку : монографія / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 1996. 254 с.
4. Карпінська О. Є., Балика Д. А. До питання про підготування робітників наукових бібліотек УСРР. *Журнал бібліотекознавства та бібліографії*. 1927. № 1. С. 102–110.
5. Клименко О., Сокур О. Підвищення кваліфікації бібліотекарів мережі наукових установ Національної академії наук України в умовах карантинних обмежень COVID-19. *Сучасна інформаційно-бібліотечна освіта: метаморфози навчального дизайну* : зб. матер. XI Міжнар. наук.-практ. конф. / ВГО Укр. бібл. асоц. ; редкол. : В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, В. В. Загуменна, І. О. Шевченко, Я. Є. Сошинська, Я. О. Хіміч. Київ : УБА, 2021. С. 58–62. URL: https://issuu.com/ukrainian_library_association/docs/zbirnyk_ula_slavske_2021 (дата звернення: 15.04.2022).
6. Клименко О. З., Сокур О. Л. Підвищення кваліфікації у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського: адвокація & промоція. *Сучасна інформаційно-бібліотечна освіта: орієнтири співтворення* : зб. матер. X Міжнар. наук.-практ. конф. / ВГО Укр. бібл. асоц. ; Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв ; редкол.: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, В. В. Загуменна, І. О. Шевченко, Я. Є. Сошинська. Київ : УБА, 2020. С. 43–46. URL: https://ula.org.ua/images/uba_document/news/2020/Zbirnyk_ULA_Slavske_2020_compressed.pdf (дата звернення: 15.04.2022).
7. Клименко О., Сокур О. Розбудова системи підвищення кваліфікації бібліотекарів у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського: від традицій до інновацій. *Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника*. 2019. Вип. 11 (27). С. 550–558.
8. Козловський В. О. Підготування та перепідготування середнього персоналу наукових бібліотек УСРР. *Бібліотечний збірник*. 1926. Ч. 1. С. 106–113.

9. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 № 1115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#Text> (дата звернення: 15.04.2022).

10. Положення про професійне навчання кадрів на виробництві : Наказ Міністерства праці та соціальної політики України та Міністерства освіти і науки України від 26.03.2001 № 127/151. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0315-01#Text> (дата звернення: 15.04.2022).

11. Свобода А. А., Смаглова Н. І. Професійна підготовка бібліотечних кадрів як важливий чинник технологічних перетворень у бібліотеках НАН України. *Бібліотечно-бібліографічні класифікації та інформаційно-пошукові системи* : тези доп. Міжнар. наук. конф. Київ, 1995. С. 85–86.

12. Шевченко І. О. Функціонування та організація системи підвищення кваліфікації бібліотечних кадрів України : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 07.00.08 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 1998. 17 с.

References

1. Ivanytskyi, V. F. (1926). Research work in the field of bibliography and library science in connection with the training of librarians and the establishment of graduate school at scientific libraries. *Bibliotechnyi zbirnyk*, 1, 29–39 [in Ukrainian].

2. Ivanytskyi, V. F. (1927). Training of scientific librarians and researchers in general in the field of library science and bibliography. *Bibliotechnyi zbirnyk*, 2, 93–105 [in Ukrainian].

3. Ilhanaieva, V. O. (1996). Library education: a new paradigm of development. Kyiv [in Ukrainian].

4. Karpinska, O. Ye., Balyka, D. A. (1927). On the question of training employees of scientific libraries of the USSR. *Zhurnal bibliotekoznavstva ta bibliohrafii*, 1, 102–110 [in Ukrainian].

5. Klymenko, O., Sokur, O. (2021). Advanced training of librarians of the network of scientific institutions of the National Academy of Sciences of Ukraine in the conditions of quarantine restrictions COVID-19. In *Suchasna informatsiino-bibliotechna osvita: metamorfozy navchalnoho dyzainu*. Proceedings of the International Scientific Conference, 58–62. Retrieved from: https://issuu.com/ukrainian_library_association/docs/zbirnyk_ula_slavske_2021 [in Ukrainian].

6. Klymenko, O. Z., Sokur, O. L. (2020). Advanced training in the V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine: advocacy & promotion. Modern information and library education: guidelines for co-creation. Proceedings of the International Scientific Conference, 43–46. Retrieved from: https://ula.org.ua/images/uba_document/news/2020/Zbirnyk_ULA_Slavske_2020_compressed.pdf [in Ukrainian].

7. Klymenko, O., Sokur, O. (2019). Development of the system of professional development of librarians in the V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine: from traditions to innovations. *Zapysky Lvivskoi natsionalnoi naukovoï biblioteky Ukrainy imeni V. Stefanyka*, 11, 550–558 [in Ukrainian].

8. Kozlovskiy, V. O. (1926). Training and retraining of secondary staff of scientific libraries of the USSR. *Bibliotechnyi zbirnyk*, 1, 106–113 [in Ukrainian].

9. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2020). Regulations on distance learning of general secondary education. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#Text> [in Ukrainian].

10. Ministerstvo pratsi ta sotsialnoi polityky Ukrainy & Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2021). Regulations on professional training of personnel in production. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0315-01#Text> [in Ukrainian].

11. Svoboda, A. A., Smahlova, N. I. (1995). Professional training of library staff as an important factor of technological transformations in the libraries of the NAS of Ukraine. In *Bibliotechno-bibliohrafichni klasyfikatsii ta informatsiino-poshukovi systemy*. Proceedings of the International Scientific Conference, 85–86 [in Ukrainian].

12. Shevchenko, I. O. (1998). Functioning and organization of the system of advanced training of library staff of Ukraine: abstract of PhD dissertation. Kyiv National University University of Culture and Arts [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 18.04.2022
Отримано після доопрацювання 16.05.2022
Прийнято до друку 23.05.2022